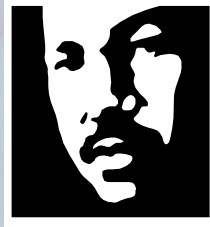

Public Health

Seattle & King County

PAMPUBLIKONG KALUSUGAN - SEATTLE
AT ANG BAYAN NG KING

PHSKC COVID-19 AAR - Pinalawak na Buod

PANIMULA

Naghatid ng mga hamon sa buong mundo ang hindi inaasahang uri ng pandemya na COVID-19. Pinilit nito ang mga pinuno sa pampublikong kalusugan na ipagpatuloy ang pinalawig na operasyon sa pagtugon habang binabalanse ang pagpapalano para sa potensyal na insidente at pagsisimula ng mga aktibong hakbang sa pagtugon. Nagdulot ang pandemya ng mas malinaw at makasaysayang hindi pagkapantay-pantay, kabilang ang istruktural na ableism at diskriminasyon ng lahi sa sistema ng pamahalaan at sistema ng pangangalagang pangkalusugan.

Ang hindi pantay na epekto ng COVID-19 sa mga komunidad ng kulay at indibidwal na may kapansanan ay naidokumento sa buong Estados Unidos. Sa bayan ng King, ipinapakita ng mga pagsusuri ng datos na ang mga Hispaniko/Latino, Likas na Taga-Hawaii/Taga-isla sa Pasipiko, ang mga Black, at Likas na Amerikano Indiano/Alaskan ay nakaranas ng mas mataas na bilang ng mga kaso ng COVID-19 at pagkakaospital kumpara sa mga Puti. Ang mga makasaysayang hindi pagkakapantay-pantay, masasamang gawi at patakaran, at patuloy na diskriminasyon at kawalan ng katarungan ay nagdulot ng karagdagang panganib at hindi sapat na akses sa mga serbisyo para sa karamihan. Sa simula ng pandemya, nababahala ang Pampublikong Kalusugan - Seattle at Bayan ng King (PHSKC) at ang mga pwersa ng gawain na nakatalaga sa komunidad na maaaring palakihin ng COVID-19 ang hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan at nagdulot ng pinakamalaking pinsala sa mga komunidad na nahihirapan na dahil sa mahabang kasaysayan ng istruktural na diskriminasyon ng lahi, sistematikong pang-aapi, diskriminasyon at karahasan. Para sa mga taong may mga kapansanan sa bayan ng King sa panahon ng pandemyang ito, ang mga hindi pagkakapantay-pantay na ito ay maaaring maging tunay na sakuna. Ang pangangailangan na bigyan ng prayoridad ang pagtugon sa mga epekto nito sa mga indibidwal na may mga kapansanan ay ang pinakamahalaga dahil sa hindi pantay-pantay na epekto ng COVID-19. Ang pagbibigay ng pangangalagang pangkalusugan at mga serbisyo na bukas para sa lahat ng komunidad ay isyu sa karapatan at panlipunang hustisya at naaayon sa misyon ng PHSKC na mapaglingkuran ang pinakamahina na komunidad sa bayan ng King.

Sa kabila ng patuloy na mga hamon, ang mga tauhan mula sa pampublikong kalusugan, pangangalagang pangkalusugan, at gobyerno pati na rin ang mga unang tumugon at mga organisasyon ng komunidad ay nagpakita ng napakalaking pagsasakripisyo sa sarili at pampublikong serbisyo. Ang mga internal na kawani at ang kanilang mga katuwang ay patuloy na nagtitipon-tipon, sinusuportahan ang isa't-isa, at pinupunan ang pangangailangan kung kinakailangan.

Ang Ulat ng Pagkatapos na Aksyon (AAR) na ito ay nilikha upang mas maunawaan ang mga pagsisikap na isinagawa ng PHSKC sa panahon ng pandemya ng COVID-19 at tukuyin ang mga paraan na mapabuti ang mga hinaharap na pagtugon sa emerhensiya sa pampublikong kalusugan. Ang AAR ay isang dokumento na nagbibigay ng buod ng pangunahing impormasyon na may kaugnayan sa isang pagtugon sa sakuna upang makatulong sa pagsusuri ng mga gawain at balikan ang mga pagsisikap ng mga tumugon. Sinuri ng ulat na ito ang pagtugon mula Enero 2020 – Enero 2022 at tinukoy ng mga resulta ng ulat na ito ang lakas at mga bahagi para sa pagpapabuti na nabanggit ng mga kasapi at mga katuwang. Hindi kasama ng ulat na ito ang lahat ng gawaing may kaugnayan sa COVID-19 ngunit ito ay isa ng halimbawa ng mga gawain na nakolekta mula sa

PHSKC. Kabilang sa pagtatapos ng ulat na ito ay ang maikling listahan ng mga inirerekomendang aksyon para tugunan ng PHSKC, at mga bahaging maaaring paunlarin. Ang mga kawani sa loob ng PHSKC ay nangolekta ng isang komprehensibong listahan ng mga aksyon at mga rekomendasyon, na tinitingnan sa loob upang pagbutihin ang pagtugon ng PHSKC sa mga emerhensiya sa hinaharap.

ANG SAKLAW NG PINALAWAK NA BUOD

Ang Saklaw ng pinalawak na buod ng PHSKC COVID-19 AAR na Ito ay kumakatawan sa mga pangunahing bahagi ng buong ulat upang mapadali ang pagbabasa at pagbabahagi. Ang buong ulat ay maaaring gamitin ng publiko. Ang mga pangunahing pagkakaiba sa pagitan ng dokumentong ito at ng buong AAR ay kabilang sa Pinalawak na Buod:

- Isang pinaikling pangkalahatang-ideya ng insidente sa halip na isang detalyadong pangkalahatang-ideya at balangkas ng panahon.
- Binigyang-diin ang mga mahahalagang lakas, mga bahagi na nangangailangan ng pagpapabuti, at mga rekomendasyon sa halip na isang kumpletong listahan ng mga resulta at rekomendasyon.
- Isang pinaikling pangkalahatang ideya ng PHSKC at ng Area Command ng Kalusugan at Medikal (HMAC).

Kabilang rin sa kabuuang AAR ay ang Mga Sanggunian, Buod ng Pagsusuri, Istatistika ng Insidente, at Balangkas ng Panahon.

Ang mga pagsasalin ng ulat na ito at ang buong ulat ay maaaring magamit kapag hiniling. Mangyaring magsumite ng mga kahilingan para sa pagsasalin sa preparedness@kingcounty.gov.

PANGKALAHATANG IDEYA NG PHSKC

Nilalayan ng PHSKC na pangalagaan at pagbutihin ang kalusugan at kapakanan ng lahat ng tao sa bayan ng King. Ito ay sinusukat sa pamamagitan ng paglalayan na madagdagan ang bilang ng malulusog na taong nabubuhay ang mga nilalang at alisin ang pagkakaiba-iba sa kalusugan. Ito ay isa sa pinakamalaking kalakhang kagawaran ng kalusugan sa Estados Unidos na may 1,400 empleyado (hindi kabilang ang pansamantalang empleyado ng COVID), 40 lugar, at badyet na \$686 milyon kada dalawang taon. Ang kagawaran ay nagsisilbi sa isang residenteng populasyon na halos may 2.2 milyong katao sa isang kapaligiran na malaki at malawak, na may 19 na ospital ng matinding pangangalaga at higit 7,000 propesyonal na medikal. Higit sa 100 wika ang sinasalita sa huridiksiyon, at ang bayan ng King ay isang internasyonal na destinasyon na tumatanggap ng halos 40 milyong bisita kada taon.¹

¹ PHSKC, "Tungkol sa Atin," <https://kingcounty.gov/depts/health/about-us.aspx>.

Ang misyon ng PHSKC ay alisin ang mga hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan at gamitin ang mga pagkakataon sa bawat tao na makamit ang pinakamagandang kalusugan. Ang mga tungkulin ng kagawaran ng PHSKC ay isinasagawa sa pamamagitan ng mga pangunahing programa, mga programang pangkalusugan sa kapaligiran, mga serbisyo sa personal na pangangalagang pangkulusugan na nakatuon sa komunidad, mga serbisyong medikal sa emerhensiya, mga pampublikong serbisyo sa kulungan, mga programa sa paghahanda sa kalusugan ng publiko, at mga pagsusuri at kasanayan sa pampublikong kalusugan na nakatuon sa komunidad.

Sinunod ng PHSKC ang mga pinakamahusay na paraan ng pederal at estado upang magsilbing gabay kung paano tumugon sa pandemya ng COVID-19 habang ito ay lumalawak at lumalago. Sa mga sistema ng pederal at estado na ginagamit upang ayusin ang mga pagtugon sa emerhensiya, ang Tungkulin ng mga Serbisyong Pang-emerhensiya (ESFs) ay ginagamit upang pangkatin ang mga serbisyo at ayusin ang pamamahala sa mga ito sa panahon ng kalamidad. Ang Area Command ng Kalusugan at Medikal (HMAC) ng PHSKC, ang istruktura ng pamamahala sa insidente at koordinasyon ng kagawaran, ay naitatag noong Enero 21, 2020 upang pamahalaan ang ESF #8 (Kalusugan, Serbisyong Medikal at Paglilibing) sa pamamagitan ng sistema ng utos ng insidente (ICS).

PANGKALAHATANG IDEYA NG INSIDENTE

Iarawan 1: Mga larawan sa lugar ng pagbabakuna ng PHSKC

Ang unang kaso ng novel coronavirus sa Washington ay natukoy noong Enero 21, 2020, sa Snohomish County, WA. Matapos bumalik mula sa isang paglalakbay sa Wuhan, China, ang pasyente ay nagkaroon ng mga sintomas at humingi ng pangangalaga sa isang medikal na pasilidad sa loob ng estado. Bilang unang kumpirmadong kaso ng COVID-19 sa Estados Unidos, ang Estado ng Washington ay agad na naging tuon ng pansin para sa mga pagsisikap sa koordinasyon ng COVID-19 noong unang bahagi ng 2020. Inilunsad ng PHSKC ang istruktura ng mga operasyong pang-emerhensiya nito, ang HMAC, sa Antas 2 - Bahagyang Aktibasyon noong Enero 21, 2020. Kinabukasan, inilunsad ng estado ng Washington ang Sentro ng Operasyon ng

Emerhinsaya ng Estado (SEOC)² upang magsagawa ng mga operasyon na pang-emerhensiya at suportahan ang mga lokal na hurisdiksyon na tumutugon sa mga kaso ng COVID-19. Ang paglunsad sa PHSKC HMAC ay itinaas sa Antas 1– Buong Paglunsad upang pamahalaanan ang operasyon sa pang-emerhensiya noong Enero 24, 2020. Sa antas ng estado, ang mga pagsisikap na pigilan ang sakit noong Enero hanggang kalagitnaan ng Pebrero 2020 ay nagpatuloy sa pamamagitan ng paghihikayat ng mga alituntunin na manatili sa tahanan, paggamit ng Personal Protective Equipment (PPE), at pagtaas ng pagpopondo sa pagtugon. Sa lokal na antas, ang PHSKC ay nagsimulang magbahagi ng mga pangunahing mensahe at tumugon sa mga katanungan, kabilang ang blog ng *Insider ng Pamublikong Kalusugan* at isang nakatalagang COVID-19 website. Ang pangunahing pokus ng pagmemensahe ay naglalayong bawasan ang stigma at diskriminasyon sa mga Asyano.

Kinumpirma ng PHSKC ang unang kilalang kaso ng COVID-19 sa bayan ng King noong Pebrero 27, 2020. Pagkaraan lamang ng isang araw, noong Pebrero 28, 2020, naitala ang unang kilalang pagkamatay ng COVID-19 sa Estados Unidos sa bayan ng King, bagama't ipinapakita ng pagsusuri ng postmortem na ang hindi nabilang na pagkamatay at kakulangan sa pagsusuri ay nagbunga ng pagkaantala sa mga ulat at ang unang kaso ng kamatayan sa COVID-19 sa Estados Unidos ay talagang nangyari noong Enero. Noong Pebrero 29, 2020, iniulat ng Mga Sentro para sa Pag-kontrol at Pag-iwas ng Sakit (CDC) itong unang pagkamatay sa COVID-19 sa Estados Unidos at inilarawan ang mga karagdagang kaso ng pinapalagay na positibo sa COVID-19 sa bayan ng King na may dalawang pasyenteng naospital na nagmula sa pinaghihinalaang paglaganap sa isang Pasilidad ng Pangmatagalang Pangangalaga (LTCF), Sentro ng Pangangalaga sa Buhay ng Kirkland, kung saan higit 50 indibidwal na nakaugnay sa Pangangalaga sa Buhay ang may sakit na may kinalaman sa sintomas ng paghinga.³

Sa hindi malamang pinagmulan ng impeksyon, sinabi ng mga opisyal ng CDC na ang mga pangyayari ay nagmumungkahi na ang pagkalat ay tao-sa- tao ngayon, kabilang ang LTCF. Kasunod nito, inilunsad ng bayan ng King ang Sentro ng Operasyon ng Emerhensiya (EOC), at naglabas si Governor Jay Inslee ng Estado ng Emerhensiya, na nagbigay ng pahintulot sa karagdagang pang-lokal at pang-estadong suplay ng pagtugon sa paglaganap. Sa pagtatapos ng Pebrero at hanggang sa Marso ng 2020, ang Pangangalaga sa Buhay ay patuloy na naging pokus ng mga kaso ng PHSKC at mga kaso ng estado dahil sa tumaas na panganib ng mga residenteng may mga kondisyong pangkalusugan.⁴ Dahil sa laki ng epekto ng paglaganap, ang pakikipagtulungan sa mga opisyal ng pederal ay kinakailangan din upang suportahan ang napakaraming panlokal na imprastraktura at dagdagan ang klinikal na kawani, lalo na dahil halos isang-katlo ang nagpositibo sa virus. Ang paglaganap ng LTCF na ito ang una sa maraming naiulat sa Estados Unidos na nagdulot ng

² Sentro ng Operasyon ng Emerhensiya ng Estado. Ulat ng Sitwasyon. Nobyembre 5, 2020. https://lewiscountywa.gov/media/documents/SEOC_COVID19_SitRep_110520-181.pdf

³ CDC. 2.29.20. Ulat ng Estado ng Washington Unang Kamatayan sa COVID-19. Inakses 5.31.22. <https://www.cdc.gov/media/releases/2020/s0229-COVID-19-first-death.html>.

⁴ Weise, Harmon at Fink, New York Times, *Bakit ang Estado ng Washington? Paano Ito Nagsimula? Mga Tanong na Sinagot sa Paglaganap ng Coronavirus sa U.S.*, Marso 4, 2020

maraming kamatayan sa mahinang populasyon na ito.⁵ Tatlumpu't siyam na residente ng pagamutan na ito ang namatay sa loob ng apat na linggo.⁶

Noong Marso 1, 2020, nilagdaan ang isang Proklamasyon ng Emerhensiya ng bayan ng King na naglalarawan sa tungkulin ng PHSKC bilang nangungunang ahensya para sa pagtugon sa COVID-19 ng bayan ng King, pagtanggap ng mga protokol sa pagkuha, at ang pagbibigay ng pahintulot ng overtime para sa mga oras-oras na empleyado ng bayan. Nagsimula rin ang PHSKC na magdagdag ng mga manggagawa sa kanilang grupo sa pagsisikap na labanan ang epekto ng COVID-19 sa bayan, at hindi nagtagal, noong Marso 3, 2020, naglunsad at nagtayo ng call center para magbigay ng impormasyon sa komunidad.⁷ Ang isang kritikal na pokus sa panahon ng inisyal na pagtugon na ito ay ang pag-iimbestiga at pagsisiyasat sa sakit, na kinabibilangan ng pagsasagawa ng pagsusuri para sa antas ng transmisyon sa komunidad at pagsusubaybay sa epekto ng sakit sa bayan ng King kaugnay sa pagsugpo, mga pagpapahiwatig sa antas ng komunidad, at pagtutok sa kaso at imbestigasyon sa kluster.⁸

Sa buong Marso 2020, mas maraming impormasyon ang nakita tungkol sa potensyal na epekto ng COVID-19 sa iba't-ibang populasyon. Ang iba pang mga populasyon na tinukoy ng PHSKC na nasa mas mataas na panganib para sa malubhang sakit mula sa COVID-19 ay kinabibilangan ng mga taong 60 taong gulang at higit pa, mga taong may mga kondisyon sa kalusugan, mga taong mahina ang panlaban sa sakit, at ang mga taong buntis. Inirerekomenda ng mga lokal na opisyal ng kalusugan na ang mga mahihina laban sa malubhang sakit na COVID-19 ay kinakailangang gumawa ng mga hakbang upang mabawasan ang kanilang panganib sa pagkakahawa.⁹ Ang pagsusuri sa COVID-19 ay mahalaga, ngunit ang pagkakaroon ng akses sa mabilis at maaasahang pagsusuri ay napakalimitado sa mga unang buwan ng pandemya. Pagsapit ng Marso 15, 2020, ang social distancing ay ipinatupad sa bayan ng King at mga bar, mga kainan, handaan, at iba pang pagtitipon at pinatigil para sa inisyal na dalawang linggo,¹⁰ Ang Grupo sa Pagpapayo ng Komunidad tungkol sa Pandemya (PCAG) sa una ay nakatuon sa kung paano maibabahagi ng mga kinatawan ang mga impormasyon at mga mensahe na may kaugnayan sa COVID-19 sa loob, sa loob ng kanilang mga sektor, at sa publiko, kung paano maaaring sumali ang mga organisasyon sa PHSKC sa pagtugon sa maling impormasyon at stigma, at kung paano makikipagtulungan ang PHSKC sa mga sektor na ito upang ipaalam sa isa't-isa ang mga oportunidad, mga tagumpay, at mga balakid sa pagpapatupad ng mga inirekomendang hakbang.

⁵CDC Newsroom, *Ulat ng Estado ng Washington Unang Pahayag ng Media Ukol sa Kamatayan sa COVID-19*, Pebrero 29, 2020, <https://www.cdc.gov/media/releases/2020/s0229-COVID-19-first-death.html>

⁶ History.com, *Unang Kumpirmadong Kaso ng COVID-19 sa U.S.*, Inakses Mayo 5, 2021, <https://www.history.com/this-day-in-history/first-confirmed-case-of-coronavirus-found-in-us-washington-state>

⁷Bayan ng King. 3.01.20. Proklamasya ng Emerhensiya. Inakses 5.31.22 https://kingcounty.gov/~media/operations/policies/documents/PHL104Proclamation_of_Emergency.ashx?la=en

⁸ HMAC COVID-19 IAP #18

⁹ Bayan ng King. 3.4.20. Ang mga Lokal na Opisyal ng Kalusugan ay Nag-annuncio ng mga Bagong Rekomendasyon upang Bawasan ang Panganib ng Pagkalat ng COVID-19. Inakses 5.31.22. <https://kingcounty.gov/depts/health/news/2020/March/4-covid-recommendations.aspx>

¹⁰ Bayan ng King. 3.5.20. Grupo ng Babala ng Pandemya ng Bayan ng King. Inakses 6.14.22. <https://kingcounty.gov/depts/health/covid-19/community-faith-organizations/~media/depts/health/communicable-diseases/documents/C19/parcag/PARCAG-2020-Mar-5-minutes.ashx>

Gayunpaman, ang inisyal na paglaganap ng COVID-19 ay hindi lamang nakakulong sa pasilidad ng Pangangalaga sa Buhay. Sa pagitan ng Marso 1, 2020 at Marso 15, 2020, ang kabuuang bilang ng kumpirmadong kaso ng COVID-19 ay umakyat sa 420 at ang kabuuang bilang ng mga naitalang pagkamatay ay 37.¹¹ Bilang karagdagan sa mga paglaganap ng LTCF, ang mga komunidad ng tribo ay naapektuhan nang maaga sa pandemyang ito. Ang estado ng Washington ay tahanan ng 29 na pederal na kinikilalang Tribo ng mga Indiyano. Ang DOH, sa pakikipag-ugnayan sa organisasyon na walang kinikita at hinimok ng tribo, ang Komisyon sa Kalusugan ng Amerikanong Indiyano (AIHC), ay nagtulong-tulong noong unang bahagi ng pandemya sa ngalan ng mga tribong ito upang maiwasan ang panganib sa komunidad ng mga tribo.¹² Tulad ng nabanggit ng PHSKC nang ipahayag nila ang kanilang mga Prinsipyo para sa Patas na Paghahatid ng Bakuna noong Abril 2021, naramdaman din ang hindi pantay na epekto ng pandemya sa ilang mga komunidad na may mataas na peligro dahil sa hindi pantay-pantay na kasaysayan, kawalan ng tiwala sa gobyerno, at kasalukuyang balakid sa akses. Ang iba pang mga komunidad na hindi gaanong naapektuhan ng COVID-19 sa mga unang yugto ng pandemya at sa kabuuan nito na nauugnay sa istrukturang diskriminasyon ng lahi at mga kahinaan sa lipunan at ekonomiya ay mga manggagawa sa serbisyo, imigrante, black, at mga komunidad ng Katutubong Taong May Kulay (BIPOC), mga komunidad na may limitadong akses sa mga serbisyon pangkalusugan, mga taong walang tirahan, at mga taong may kapansanan at iba pang mga pangangailangan sa pag-akses at pagkilos.

Mula sa katapusan ng Marso 2020 hanggang sa Hunyo 2020, ang PHSKC at ang mas malaking katuwang nito ay nagpatuloy sa pagpapalawak ng pagtugon sa COVID-19. Kabilang dito ang pagtayo ng unang COVID-19 site sa pagsusuri sa Shoreline, paglulunsad ng kampanya na Magkaisa, Magkahiwalay noong Marso 25, 2020 kasabay ng Manatili sa Bahay, Manatiling Malusog na Kautusan ng Estado, na tumutugon sa daan-daang lokal, estado, pambansa at internasyonal na katanungan sa media at ang paglulunsad ng dashboard ng pampublikong datos. Habang patuloy na pinalawak ng mga opisyal ng estado at lokal ang pagtugon sa COVID-19 sa buong tag-araw ng 2020 sa pamamagitan ng pagbubukas ng mga karagdagang site ng pagsusuri at patuloy na pakikipag-ugnayan ng social distancing, ang PHSKC at ang mas malawak na bayan ay nagpatuloy din sa paggawa ng mga aksyon upang pantay na mapagsilbihan ang komunidad nito. Isang deklarasyon ng rasismo bilang krisis sa pampublikong kalusugan ang ginawa noong Hunyo 11, 2020 sa buong bayan ng King. Sa pagsapit ng Setyembre 20, 2020, muling itinatag ang PCAG bilang Grupo sa Pagpapayo ng Komunidad tungkol sa Pandemya at Rasismo ng bayan ng King (PARCAG) at ang misyon ng PARCAG ay binago sa "tukuyin, magbigay inspirasyon, at magsagawa ng mainam na solusyon bilang tugon sa pangangailangan, magkakaugnay na krisis ng COVID-19 at sistematikong rasismo." Ang PHSKC sa pakikipagtulungan ng Tanggapan ng Pagkakapantay-pantay at Katarungang Panlipunan (OESJ) ay naglunsad din ng ilang bagong dashboard ng mga datos at sistema ng pagsubaybay kabilang ang naglalarawan ng epekto ng COVID-19 sa mga indibidwal na walang tirahan, isang Tagahanap ng Pagkain upang hikayatin ang suporta ng mga lokal na sakahan at isang dashboard sa kalusugan ng pag-uugali upang masuri ang mga epekto sa panlipunan, pang-ekonomiya, at pangkalahatang kalusugan sa bayan ng King.

¹¹ Bayan ng King. 3.15.20. Balita sa COVID-19 sa bayan ng King para sa Marso 15, 2020. . Inakses 5.31.22.

<https://kingcounty.gov/depts/health/news/2020/March/15-covid.aspx>

¹² Lou Schmitz, Komisyon sa Kalusugan ng mga Amerikanong Indiyano para sa Estado ng Washington, Proyekto sa Pagpapalano ng AIHC para sa Pagtugon sa Emerhensiya ng Nakakahawang Sakit 2019-2020, Marso 11, 2020

Sa kabila ng pagtaas na ito ng mga bagong kaso ng COVID-19 araw-araw sa taglagas at taglamig ng 2020, na nauugnay sa mga pagtitipon tuwing bakasyon at mas malamig na panahon, ang pagsulong ay ginawa sa harap ng pagbabakuna. Noong Disyembre 14, 2020, nagsimula ang programa ng pagbabakuna laban sa COVID-19 sa Washington, kasunod ng Pahintulot sa Paggamit ng Emerhensiya ng bakuna. Ang mga manggagawa sa pangangalagang pangkalusugan (kabilang ang mga manggagawang pangkalusugan ng komunidad), mga unang tagatugon, mga taong nakatira o nagtatrabaho sa mga pasilidad ng pangmatagalang pangangalaga, at lahat ng iba pang manggagawa sa mga lugar ng kalusugan na may mataas na panganib na magkaroon ng COVID-19 ay ang mga unang grupo na maaaring magbabakuna. Ang mga unang dosis ng bakuna ay dumating sa bayan ng King pagkatapos, noong Disyembre 16, 2020.¹³

Noong Enero 8, 2021, inanunsyo ng bayan ng King na maglalaan ito ng \$7M para sa paglikha ng maraming lugar ng pagbabakuna sa komunidad at mga grupo ng mga nag-iikot upang pantay-pantay na mabakunahan ang mga residente, na nakaugnay sa mga pagbabakuna na ibinigay sa pamamagitan ng sistema ng pangangalagang pangkalusugan at mga parmasya.¹⁴ Pagsapit ng 18, 2021, pinalawak ang kwalipikasyon sa mga taong may edad na 65 taong gulang at mas matanda pa gayundin ang mga indibidwal na may edad 50 taong gulang o mas matanda na nakatira sa isang sambahayan na may iba't-ibang henerasyon.¹⁵ Ang mga malalawak na hamon sa pamamahala ng mga antas ng pagbabakuna at ang nauugnay na pamamahagi ng bakuna ay nagsimula sa Washington at sa buong bansa. Dahil ang pangangailangan sa bakuna ay humigit sa panustos hanggang sa tagsibol ng 2021 at patuloy na nagbabago ang patnubay mula sa awtoridad ng pederal at estado, ang mga opisyal ng kalusugan ng bayan ay kailangang mabilis na sumunod at magpasya kung magpapatibay ng mga bagong rekomendasyon o itutuloy ang kanilang orihinal na mga plano sa pagbabakuna.

Sa unang bahagi ng Pebrero 2021, gayunpaman, nagtayo ang PHSKC ng dalawang lugar ng pagpapabakuna na may malaking bilang, isa sa ShoWare Center sa Kent at isa sa General Services Administration Complex sa Auburn, na mas planado. Ang mga lugar na ito ay idinisenyo upang makapagbigay ng serbisyo sa mga taong maaaring maharap sa mga balakid sa pag-akses sa bakuna ng COVID-19 sa pamamagitan ng tradisyunal na sistema ng pangangalagang pangkalusugan, kabilang ang mga matatanda (edad 75+) sa bayan ng katimugang King.¹⁶

Sa pagbubukas ng mga antas ng bakuna, nagtakda ang bayan ng King ng layunin na mabakunahan ang hindi bababa sa 70 porsyento ng lahat ng mga taong nasa hustong gulang nang patas, mahusay, at mabilis sa lahat

¹³ PHSKC. 12.16.20. Dumating ang Unang Dosis ng Bakuna sa Bayan ng King. Inakses 5.31.22.

<https://publichealthinsider.com/2020/12/16/first-doses-of-vaccine-arrive-in-king-county/>

¹⁴ PHSKC. 1.8.21. Nag-anunsyo ang bayan ng King ng Bagong Pagpopondo para sa mga Pagsisikap sa Pagbabakuna sa Komunidad.

Inakses 5.31.22. <https://publichealthinsider.com/2021/01/08/king-county-announces-new-funding-for-community-vaccination-efforts/>

¹⁵ Kagawaran ng Kalusugan ng Estado ng Washington. Pebrero 10, 2021. Saklaw ng Bakuna ng COVID-19 batay sa Lahi at Etnisidad at Edad sa Estado ng Washington. <https://doh.wa.gov/sites/default/files/2022-03/348-791-COVID19VaccinationCoverageRaceEthnicityAgeWASState.pdf?uid=6282e74a61b25>

¹⁶ PHSKC. 1.29.21. Binuksan ng Bayan ng King ang mga Lugar ng Pagpapabakuna sa Kent at Auburn Upang Magbigay ng Akses Para sa mga Matatandang Maaaring Mahawaan at Ang Kanilang Tagapangalaga. Inakses 5.31.22.

<https://publichealthinsider.com/2021/01/29/king-county-opens-covid-19-vaccination-sites-in-kent-and-auburn-to-provide-access-for-vulnerable-older-adults-and-their-caretakers/>

ng lahi at etnikong grupo at mga rehiyon ng bayan pagsapit ng Hunyo 30, 2021.¹⁷ Kabilang rito ang paglikha at paglathala ng [King County Unified Regional Strategy: COVID-19 Vaccine Delivery](#) at ang [Mga Prinsipyo sa Patas na Paghahatid ng Bakuna](#) noong Abril 2021. Simula Abril 15, 2021, lahat ng tao sa Washington na may edad 16 at mas matanda ay naging kwalipikado para sa bakuna sa COVID-19. Noong Hunyo 15, 2021, 70% ng mga residente ng bayan ng King na may edad 16+ ang nakakumpleto ng kanilang serye ng bakuna, na nagdulot ng pagtatapos sa direktibo sa mask ng PHSKC makalipas ang dalawang linggo kasabay ng pag-alis ng mga paghihigpit para sa mas malawak na Estado at nagsasaad na ang layuning nakabalangkas sa Pinag-isang Estratehiya ng Rehiyon sa Bayan ng King para sa Paghahatid ng Bakuna sa COVID-19 ay nagawa na.

Tumaas ang bilang ng pagbabakuna sa buong tagsibol at hanggang sa tag-araw ng 2021 at ang mga bagong kaso ng COVID-19 araw-araw ay karaniwang bumaba hanggang sa lumabas ang Delta variant sa katapusan ng Hulyo, kung saan ang mga kaso ng COVID-19 araw-araw ay tumataas hanggang Enero 2022 na may ilang eksepsiyon. Inirerekomenda ng CDC ang pagsusuot ng mask sa mga pampublikong lugar, kabilang na ang mga nabakunahang indibidwal. Ang Estado ng Washington pagkatapos ay nagpatupad ng utos sa pagsusuot ng mask sa loob noong Agosto 23, 2021, na nagpatuloy hanggang Marso 11, 2022.

Ang pagbaba ng antas ng pagiging epektibo ng bakuna ng COVID-19 sa taglagas ng 2021 ang nagdulot ng kwalipikasyon sa booster. Pagsapit ng Oktubre 22, 2021, ang mga indibidwal sa buong estado na may mataas na panganib ng sakit na COVID-19 at/o may mataas na peligro ng pagkakahawa ay kwalipikado para sa booster, na sinundan ng pagpapalawak ng kwalipikasyon sa buong estado para sa mga edad 18+ noong Nobyembre 20, 2021. Sa panahon na isinusulat ang ulat na ito (Hunyo 2022) 53% ng mga residente ng bayan ng King na 5+ taong gulang ay nakatanggap ng booster ng bakuna sa COVID-19.

RASISMO BILANG ISANG KRISIS SA PAMPUBLIKONG KALUSUGAN

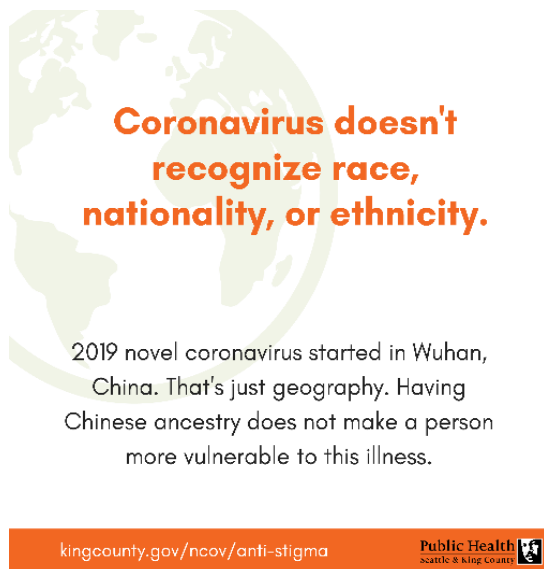
Ang rasismo ay isang pampublikong krisis sa kalusugan. Ito ay isang banta sa mga komunidad sa buong Estados Unidos na nagdulot ng hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan, pag-alis ng mahalagang akses sa pangangalagang pangkalusugan ng mga indibidwal, na nagbubunga ng mas mataas na antas ng pagkamatay, mas maikling pag-asa sa buhay, mas mataas na kalubhaan ng sakit, at kawalan ng akses sa paggamot.¹⁸ Ang istrukturang rasismo ang sanhi ng ilang pagkakaiba sa kalusugan, na nakikita sa mga batas at patakaran na lumikha ng mga balakid sa pantay at mataas na kalidad na pangangalaga.¹⁹ Bilang karagdagan sa mga indibidwal na pagkilos ng diskriminasyon, nakapasok ang istruktural na rasismo sa sistema ng kapanyarihan, pagpapaalam sa paggawa ng desisyon at pagsulong ng hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan. Isinasantabi ng

¹⁷ Mga Prinsipyo para sa Patas Na Paghahatid sa Bakuna ng PHSKC.

¹⁸ CDC, "Pagkapantay-pantay sa Kalusugan," <https://www.cdc.gov/chronicdisease/healthequity/index.htm>.

¹⁹ Rugajiah Yearby, Brietta Clark, at José F. Figueroa, "Istruktural na Rasismo sa Makasaysayan at Makabagong Patakaran Sa Pangangalaga sa Kalusugan ng US," *Kapakanang Pang-kalusugan* vol. 41:2, <https://www.healthaffairs.org/doi/10.1377/hlthaff.2021.01466February 2022>.

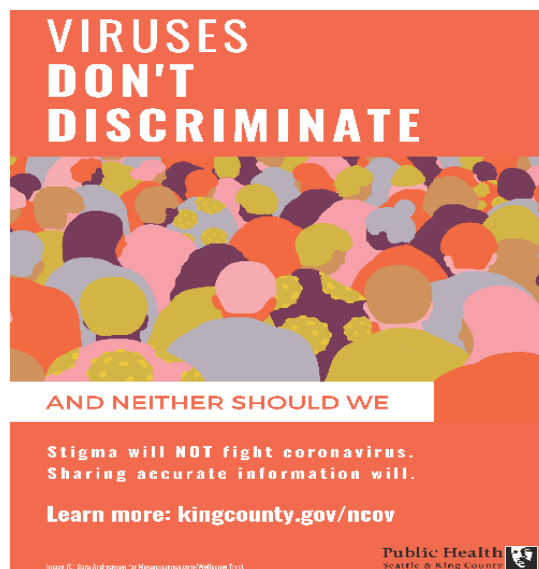
parehong istrukturang ito ang mga taong may kapansanan, na nagbubunga ng pagkakaiba sa kalusugan. Ang mga taong may kapansanan ay maaaring mas mapagkaitan ng pangangalagang pangkalusugan kaysa sa mga taong wala, dahil ang hindi pagkapantay-pantay ay pinagtitibay ng mga diskriminasyon at dating pananaw sa kapansanan. Sa pag-unawa sa epekto ng rasismo sa kalusugan ng komunidad, mahalagang gumamit ng intersectional lens – ang rasismo ay hindi madalas nangyayari sa isang vacuum, subalit binabagtas nito ang iba pang uri ng diskriminasyon, kabilang ang diskriminasyon batay sa kakayahan o estado sa buhay. Ang paggamit ng lens na may kakayahang tukuyin ang layer ng diskriminasyon ay mahalaga lalo na sa pampublikong kalusugan at pagtugon sa emerhensiya.

Coronavirus doesn't recognize race, nationality, or ethnicity.

2019 novel coronavirus started in Wuhan, China. That's just geography. Having Chinese ancestry does not make a person more vulnerable to this illness.

kingcounty.gov/ncov/anti-stigma

VIRUSES DON'T DISCRIMINATE

AND NEITHER SHOULD WE

Stigma will **NOT** fight coronavirus. Sharing accurate information will.

Learn more: kingcounty.gov/ncov

Larawan 2: Mga Materyales sa pag-abot sa komunidad

Higit pang itinago ang epekto ng pandemya ng COVID-19 sa istruktural rasismo ng pangangalaga sa kalusugan ng Amerikano. Ang rasismo laban sa mga taong may lahing Asyano ay tumaas nang malaki sa panahon ng pandemya, na may dokumentadong 77% na pagtaas ng mga krimen ng poot laban sa mga Asyanong naninirahan Estados Unidos sa pagitan ng Marso 2020 at Hunyo 2021.²⁰ Bukod pa dito, naidokumento din ang hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan sa pagtugon sa pandemya. Sinasabi ng CDC na sa 65% na kaso ng COVID-19 sa Estados Unidos kung saan makikita ang datos ng lahi at etnisidad, umabot sa 14% ang pagkamatay na nauugnay sa pagkamatay sa COVID-19 ng mga black, bagama't ito ay 13% lang ng kabuuang populasyon.²¹ Kinakatawan ng mga Hispaniko ang 24% ng kaso ng COVID-19, bagama't ito ay bumubuo lamang ng 18% ng populasyon ng US. Hanggang Hunyo 12, 2022, ang bayan ng King ay nagkaroon ng 2,850 na pagkamatay (0.6% ng mga positibong kaso). Ang antas ng kamatayan batay sa edad ng kumpirmadong mga kaso ang pinakamataas sa mga residente na likas na Taga-Hawaii/Taga-isola sa Pasipiko (749 kada 100,000),

²⁰ Mary Finding, "Ang COVID-19 ay nagdulot ng Rasismo at Karahasan Laban sa Mga Asyanong Amerikano," *Kapakanang Pangkalusugan*, Abril 12, 2022.

²¹ CDC, "Mga Demograpikong Trend ng Mga Kaso at Kamatayan ng COVID-19 sa US binago Mayo 27, 2022, <https://covid.cdc.gov/covid-data-tracker/#demographics>.

Amerikanong Indiyano/Katutubo ng Alaska (452 kada 100,000), Hispaniko/Latino (260 kada 100,000), at mga Black (219 kada 100,000). Ang mga antas para sa karamihan ng komunidad ng kulay ay mas mataas sa mga residenteng Puti (106 kada 100,000). Ang mga taong nakakulong ay nakaranas din ng mas mataas na pasanin ng sakit kaysa sa mga hindi nakakulong na mga indibidwal. Sa 2020, 40 sa 50 pinakamalawak na paglaganap ng COVID-19 ay nangyari sa mga bilanguan.²² Ang mga taong may kapansanan ay nakaranas ng mga natatanging epekto dahil hindi sa pagkakapantay-pantay sa kalusugan sa panahon ng pandemya ng COVID-19, dahil ang kakulangan ng naaangkop na pangongolekta ng datos at mga balakid sa pag-akses ng impormasyon, pagsusuri, pagbabakuna ay naghatid sa kanila ng mas malaking pagkakaiba sa pagtugon sa pampublikong kalusugan.²³ Habang patuloy ang pagsisikap na makabangon, patuloy na nahaharap sa mas malalaking hamon ang dating mardyinalisadong populasyon dahil sa rasismo at ang interseksyon nito sa iba pang anyo ng diskriminasyon.

Ang pandemya ng COVID-19 ay nakasentro sa kung ano ang alam ng maraming propesyonal, tagapagtaguyod, at mga komunidad sa mahabang panahon: ang rasismo ay nagbabanta sa kabuhayan ng milyun-milyon sa pamamagitan ng pagdudulot ng hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan at dapat na matugunan bilang isang pampublikong krisis sa kalusugan. Ang bayan ng King, kasama ng tatlong estado at ilan pang munisipalidad, ay idineklara ang rasismo na isang pampublikong krisis sa kalusugan noong Hunyo 2020, na nagtatag ng mga pangunahing katangian, nasusukat na layunin, mga prayoridad sa patakaran, at mga paglalaan ng badyet upang suportahan ang pangako nito na maging laban sa rasismo at may pananagutan sa BIPOC.²⁴ Bilang bahagi ng pamamaraan ng Buong Komunidad sa pagtugon sa lahat ng panganib, ang hindi pagkapantay-pantay sa kalusugan ay nararapat na nasa unahan ng pagpapalano at pagtugon sa mga pagsisikap upang suportahan ang katatagan sa harap ng mga krisis sa kalusugan ng publiko.

SAKLAW NG ULAT NG PAGKATAPOS NA AKSYON SA COVID-19

Nakatuon ang AAR na ito sa tugon ng PHSKC sa pandemya ng COVID-19. Ang layunin ng COVID-19 AAR na ito ay komprehensibong mangolekta ng pinakamagandang kagawian at mga aral na natutunan mula Enero 2020 – Enero 2022 upang palakasin ang mga kakayahan ng PHSKC. Inilalarawan ng AAR na ito ang lumalagong kasanayan na nagmula sa pagtugon sa pandemya, na nararapat ipagpatuloy at pagbutihin para sa mga pagtugon sa pandemya sa hinaharap. Umaasa ang mga may-akda ng dokumentong ito na ang COVID-19 AAR na ito ay magpapakita ng mga rekomendasyon para sa pagpapatupad upang mas mapagbuti ang mga pagsisikap sa pagtugon sa emerhensiya ng PHSKC sa hinaharap. Hindi kabilang sa ulat na ito ang lahat ng gawain na may kaugnayan sa COVID-19 ngunit ito ay isang halimbawa ng mga gawain na natanggap mula sa PHSKC.

²² Alexandria Macmadu et al., "Ang COVID-19 at ang Marmihang Pagkukulong," *Ang Lancet* vol 5:11, Oktubre 9, 2020.

²³ Ang Pambansang Institusyon para sa Pamamahaling Pangkalusugan, "Kapansanan, Pagkapantay-pantay sa Kalusugan, at COVID-19," binago Oktubre 14, 2021, <https://nihcm.org/publications/disability-health-equity#:~:text=Risk%20of%20Poor%20Outcomes%20from,other%20members%20of%20the%20population.>

²⁴ Bayan ng King, "Ang Rasismo bilang isang Krisis sa Pampublikong Kalusugan," Hunyo 11, 2020.

[https://kingcounty.gov/elected/executive/constantine/initiatives/racism-public-health-crisis.aspx#values.](https://kingcounty.gov/elected/executive/constantine/initiatives/racism-public-health-crisis.aspx#values)

ANG METODOLOHIYA NG ULAT NG PAGKATAPOS NA AKSYON

Ang COVID-19 AAR na ito ay pinagsama-sama gamit ang mga kumbinasyon ng pamamaraan sa pangangalap ng datos. Kasama dito ang komprehensibong pagsusuri ng mga tala sa panayam ng stakeholder at pinaikling buod ng talakayan mula sa PHSKC. Bukod pa rito, ang mga datos ay sinuri at inaprubahan ng Grupo sa Pamamahala ng Proyektong AAR ng PHSKC. Ang lahat ng datos ay sinuri at tiningnan ng ikatlong partido na namamahala sa emerhensiya at kumpanya sa pagkonsulta sa pampublikong kalusugan, ang Mga Kasama sa Grupo Palagi (CONSTANT), na kinontrata ng Pampublikong Kalusugan - Seattle at ang bayan ng King upang magsagawa ng patas at malayang pagsusuri ng mga pagsisikap sa pagtugon at bumuo ng ulat na ito. Ang grupo ng pamamahala sa emerhensiya at mga propesyonal sa pampublikong kalusugan ng CONSTANT ay naglalayong magsagawa ng isang malinaw at tapat na pagsusuri sa pagtugon at lumikha ng makatotohanan at magagawang rekomendasyon sa pagpapabuti na naaayon sa doktrina ng Pagsasanay ng Seguridad sa Sariling Bayan at Programa sa Pagsusuri (HSEEP) at iba pang karaniwang mga prinsipyo at pinakamabuting kasanayan sa pagsusuri sa pagtugon sa insidente.

NAKOLEKTANG DATOS NG PHSKC

Iba't-ibang datos ang nakolekta ng PHSKC upang matiyak na ang mga grupo ng tagatugon, kawani, at mga boluntaryo ay makikilahok sa paglikha ng AAR. Ang mga sumusunod na uri ng datos ang mga pangunahing suplay na ginamit upang gawin ang ulat na ito.

Mga Panayam

Isang daan at labing-isang panayam sa mga stakeholder ang isinagawa ng PHSKC upang suriin ang mga pangunahing kaganapan na tumutukoy sa mga kritikal na lugar para sa pagpapabuti at mga lakas na may kaugnayan sa mga pagsisikap sa pagtugon. Ang mga nakapanayam ay kinilala ng PHSKC bilang mga pangunahing stakeholder at mga grupo sa panahon ng pagtugon sa COVID-19 na saklaw ng AAR na ito. Ang lahat ng mga panayam ay isinagawa noong 2021. Ang unang serye ng mga panayam ay ang pamamahala, pamunuan, at mga piling pinuno ng lugar ng pagtugon ng PHSKC. Ang ikalawang bahagi ng panayam ay may mas malawak na saklaw na lugar sa pagtugon. Ang mga panayam na ito ay nagbigay-daan sa mga kalahok na balangkas ang mga kritikal na gawain sa paghahanda at ilarawan ang mga natukoy na lakas ng pagtugon sa sarili, mga lugar sa pagpapabuti, at mga rekomendasyon para sa pagpapatupad sa hinaharap. Ang kopya ng mga panayam na ito ay sinuri ng CONSTANT para sa layunin ng AAR na ito.

Mga Organisadong Talakayan

Pinangasiwaan ng kawani ng PHSKC ang 48 na talakayan sa bawat isa sa mga grupo ng pagtugon sa loob ng organisasyon. Ang mga sesyon na ito ay kadalasang tinatawag na “mga hotwash.” Sa pamamagitan ng mga talakayang ito, ang mga kalahok ay nakapagbigay ng detalye ng mga lakas, mga bahagi para sa pagpapabuti at mga rekomendasyon batay sa kanilang karanasan sa panahon ng pagtugon. Ang mga sesyon ay nagbigay daan para sa mga grupo na ipahayag ang kanilang mga pananaw at opinyon, habang pinagtitibay ang kamalayan sa pinakamabuting gawaing ipinatupad at ang mga hamon na kinaharap sa iba't-ibang yugto ng pagtugon sa

COVID-19. Ang mga buod na ulat ng mga pagpupulong na ito ay pinagsama-sama ng PHSKC at sinuri ng CONSTANT para maisama sa ulat na ito.

Mga Survey

Dalawang survey ang nagbigay ng forum para sa mga respondente upang magbahagi sa AAR at magbigay ng daan sa CONSTANT na tukuyin ang mga pangunahing isyu at tema. Binuo at ipinamahagi nang malawakan ng PHSKC ang isang elektronikong survey upang malaman ang mga pananaw ng kawani ng PHSKC anuman ang kanilang tungkulin sa pagtugon. Nagsagawa ng pagsusuri ang CONSTANT sa 414 na tugon na natanggap para sa layunin ng AAR na ito. Isang buong ulat ng buod ay kabilang sa apendiks at mga datos mula sa survey na nagbibigay impormasyon sa pagbuo ng mga ginagamit at karaniwang tema. Ang pangalawang survey ay binuo ng PHSKC upang humingi ng komento mula sa mga boluntaryo ng Reserve Corps ng Pamublikong Kalusugan (PHRC). Ang survey na ito ay inilunsad mula Mayo – Hunyo 2021. Isang buod na ulat ng 462 na tugon ang nilikha ng PHSKC at ang mga datos ay sinuri at isinama kung saan inuugnay ng CONSTANT.

Pagsusuri Ng Dokumento

Isang malawak na library ng dokumentong naka-ugnay sa pagtugon sa COVID-19 ang pinagsama-sama at pinamahalaan ng PHSKC. Sinuri ng CONSTANT ang mga nakolektang dokumentasyon at ang mga pinagmulan nito upang matukoy ang mga karagdagang impormasyon na maaaring maiugnay sa panayam, pinadaling talakayan, at mga resulta ng survey. Bukod pa rito, nagsaliksik ang CONSTANT ng mga sanggunian online at mga sanggunian na maaaring makita ng publiko, kung kinakailangan. Ang mga dokumento ay binubuo ng 15 ulat na may mga kaugnayan sa mga aral na natutunan at katuwang na AAR, 25 na Plano sa Aksyon ng Insidente ng HMAC, Mga Ulat sa Sitwasyon, at mga mensahe, at 9 na blog at mga artikulo sa media na nagbibigay ng detalye ng mga pagsisikap sa pagtugon ng PHSKC. Sinuri ang isang listahan ng mga dokumento at kabilang sa loob ng AAR na ito ay ang listahan ng mga sanggunian sa loob ng apendise.

INORGANISANG SESYON NG MGA KOMENTO KASAMA ANG MGA KATUWANG (I.E., MGA PAGTITIPON)

Upang matiyak na ang mga katuwang sa komunidad ay mabibigyan ng pagkakataon na ibahagi ang kanilang pananaw, nagtulungan ang PHSKC at CONSTANT na tukuyin ang mga grupong aanyayahan sa mga inorganisadong sesyon ng komento (na tinatawag ding “mga pagtitipon”). Ang CONSTANT ay nagdaos ng apat sa mga sesyon na ito na may 31 kalahok. Ang mga talakayang ito ay nagsilbing pagkakataon upang marinig ang mga mungkahi mula sa mga organisasyong nakabatay sa komunidad, mga organisasyong nakabatay sa pananampalataya (FBO), mga katuwang sa gobyerno at tribo, mga tagapagbigay ng pangangalagang pangkalusugan, at iba pang pangunahing katuwang. Ibinigay ng mga kalahok ang kanilang mga pananaw sa lakas, mga bahagi para sa pagpapabuti, at mga rekomendasyon na batay sa kanilang mga karanasan sa panahon ng pagtugon sa pandemya ng COVID-19. Pagkatapos ay isinama ng CONSTANT ang mga resulta sa AAR. Ang mga Komunidad at ang mga Organisasyong Nakabatay sa Pananampalataya ay binigyan ng mga insentibo para sa pakikilahok sa mga sesyon. Gumamit ng Ingles ang mga sesyon na may Akses sa Komunikasyon sa Realtime na Pagsasalin (CART) at live na interpretasyon para sa maraming wika. Isang detalyadong table ng paglahok sa Pagtitipon ang matatagpuan sa buong ulat.

ORGANISASYON NG AAR

Isinaayos ang ulat upang maisama ang Pangkalahatang-Ideya ng Insidente, HMAC, at ang Buod ng Istrukturang Pamamahala ng Insidente, at Pagsusuri ng mga Pangunahing Resulta na may kaugnayan sa pagsisikap sa pagtugon. Dahil sa haba at lawak ng pandemya at hindi inaasahang saklaw ng pagsisikap sa pagtugon para sa PHSKC, **hindi nilalayan ng ulat na ito na maging komprehensibo sa lahat ng mga gawain na isinagawa bilang tugon sa pandemya.** Sa halip, ang ulat na ito ay naglalayong bigyang-diin ang mga pangunahing lakas at mga bahagi para sa pagpapabuti na tinukoy ng mga stakeholder upang makita ang mga oportunidad para sa pagtugon sa emerhensiya sa hinaharap.

Binubuo ng mga mahahalagang resulta ang pangunahing nilalaman ng ulat at matatagpuan sa Seksyon ng Pagsusuri ng mga Resulta. Mayroong 14 na pokus na bahagi na naglalayon na pangkatin ang mga resulta batay sa magkakatulad na paksa at, hangga't maaari, ito ay magkakasunod-sunod kung kailan nagsimula ang mga pagsisikap na may kaugnayan sa panahon ng pandemya. Kabilang sa ilang halimbawa ng mga bahaging pinagtuunan ay ang pampublikong impormasyon, pamamahala ng mapagkukunan, pagkapantay-pantay at pakikipagtulungan sa komunidad, pagsubok, pagbabakuna, at mga panloob na operasyon ng PHSKC.

Ang bawat pokus na bahagi ay nag-uugnay sa hindi bababa sa isang kakayahan ng Paghahanda at Pagtugon sa Pang-emerhensiya ng Pampublikong Kalusugan ng CDC (PHEP) na nagsisilbing balangkas upang suriin ang kakayahan ng mga programa sa paghahanda sa pampublikong kalusugan upang maghanda, tumugon, makabangon mula sa mga emerhensiya sa kalusugan ng publiko tulad ng COVID-19. Sa loob ng bawat pokus na bahagi ang mga resulta ay ipinapakita bilang mga lakas o mga bahagi para sa pagpapabuti. Subalit, sa buong pagtugon sa kalusugan ng publiko sa pandemya, karamihan sa mga resulta ay hindi lamang mga lakas o mga bahagi para sa pagpapabuti, sa halip ay kumbinasyon ng dalawa. Ang mga resulta ay naitala bilang kumbinasyon na kung saan ang mga stakeholder ay nagbahagi ng positibong impormasyon ngunit ipinahayag din nila ang mga hamon at puwang para sa paglago. Ang tagal ng pagtugon ay nagbunga ng resolusyon sa mga bahagi ng pagpapabuti habang sinisikap ng PHSKC na mapabuti nang tuloy-tuloy.

MAHAHALAGANG LAKAS & PAGBABAGO

- Ang pakikipagtulungan ng PHSKC sa mga kagawaran, kabilang ang kilalang tungkulin ng pamumuno na ginampanan nito para sa bansa sa pagtugon sa pandemya, ay talagang nagwagi ng parangal. Kabilang sa mga hakbang sa pamumuno ang paglikha ng unang sibilyan na isolasyon at sistema ng quarantine na nagbigay ng serbisyo sa mahigit 2,300 residente sa pagsapit ng Enero 2022. Nagtakda at naabot din nila ang mataas na layunin sa pagbabakuna na nakatuon sa pagkapantay-pantay habang lumilikha ng mga stratehiya upang suportahan ang pagbabakuna ng mga matatanda at BIPOC. Napanatili rin nila ang mababang bilang ng pagkamatay dahil sa COVID-19 sa 20 pinakamalaking metro sa bansa.
- Ang mga dashboard ng COVID-19, tulad ng ginawa ng Analytics at Informatics (A&I) Team, ay nagbunga ng paggawa ng desisyon sa pampublikong kalusugan na sinusupportahan ng mga datos. Ang mga dashboard ay nagpakita ng mga bilang ng kaso, transmisyong komunidad, syndromic surveillance, at ang pagpapabakuna na nakilala kabilang ng demograpiko at heyograpiyang impormasyon. Ipinakita ng

mga dashboard, tulad ng Gamit sa Pagtatala ng Datos ng Mga Madaling Mahawahan na Komunidad, nang maaga sa pandemya ang hindi pantay na epekto ng COVID-19 sa populasyon ng BIPOC at kinilala para sa epekto at pagbabago ng Pambansang Samahan ng mga Opisyal ng Kalusugan ng Bayan at Lungsod (NACCHO). Ang paggamit ng mga dashboard na ito ay nagbigay ng daan sa PHSKC na ituon ang tugon nito sa mga partikular na komunidad at magbigay ng mga karagdagang serbisyo sa pinaka-apektado ng pandemya.

- Ang mga navigator ng komunidad ay patuloy na tinitingnan bilang lakas ng mga kawani ng PHSKC, mga katuwang, at mga stakeholder. Ang mga navigator ng komunidad ay kumakatawan sa magkakaibang populasyon na hinaharap ang kakulangan ng transportasyon, kawalan ng trabaho, kawalan ng pagkain, at pagkawala ng tahanan. Habang nakatalaga sa kanilang mga komunidad, ang mga navigator ay nagsilbing kondukt upang makatanggap ng mga mapagkukunan sa kanilang mga komunidad, alisin ang maling impormasyon, at bigyang-diin ang mga natukoy na pangamba at mga balakid sa mga suplay at pangangalaga sa kalusugan. Bukod pa rito, ang mga navigator ng komunidad ay nagbigay ng mahalagang impormasyon at komento sa kawani ng PHSKC upang makatulong sa paghubog at pagpapabuti ng kanilang gawain sa pagtugon upang mas mabigyan ng serbisyo ang kanilang mga komunidad. Maraming halimbawa sa buong ulat na ito ang nagbibigay ng detalye sa kung paano iniuugnay ng mga community navigator ang pagsisikap sa pampublikong kalusugan at mga komunidad na higit na nangangailangan nito.

“Sila ay dumating at nakinig muna habang nagtatanong ‘Anong mga uri ng katanungan ang natatanggap niyo mula sa miyembro ng komunidad na iyong pinaglilingkuran?’ at pagkatapos ay nagbigay ng impormasyon.” - Kalahok sa Townhall

---

- Itinaas ng Language Access Team ng PHSKC ang pamantayan para sa pag-akses ng wika sa pamamagitan ng pagbabago at pakikipagtulungan ng Grupo sa Pag-akses ng Wika sa mga pangunahing katuwang. Ipinakita ng grupo na ang pagsasalin ng impormasyon ng pampublikong kalusugan sa apatnapung wika sa maikling panahon ay maaaring makamit at magagawa sa matipid at sensitibo sa kulturang pamamaraan. Nakipagtulungan ang grupo sa Akses sa Wika ng Koalisyon ng Estado ng Washington (WASCLA) upang bumuo ng sistemang naaayon sa sertipikadong lokal at mga tagasalin na may karanasan na nagbibigay daan para sa parehong araw, 24-oras, at 48 na oras para sa itinakdang panahon. Upang iangat ang pagiging epektibo ng sistema, binuksan ng PHSKC ang sistema sa mga katuwang sa pamamagitan ng kakayahan sa wika para sa kanilang mga tungkulin sa pagtugon sa pampublikong kalusugan.

<p>Af-xirasho halkaan waa looga baahanyahay</p> <p>Gobolka Washington wuxuu u oggolaadaa ganacsiyada gaarka loo leeyahay iyo hay'adaha kale in ay waajibin karaan af-xirasho hadday doortaan. Fadlan ixtiraam xeerarkayaga.</p> <p><u>Mahadsanid!</u></p>	<p>እዚህ የአፍና የአፍንጫ መሽ ፈኛ ማስክ እንዲያደርጉ ይጠየቃሉ</p> <p>እባክዎትን እዚህ ደንቦቻችንን ያክብሩ።</p> <p>የዋሽንግተን ግዛት የግል ንግዶች እና ሌሎች ድርጅቶች ከመረጡ የአፍና የአፍንጫ መሽፈኛ ማስክ እንዲጠይቁ ይፈቅዳል።</p> <p><u>እናመሰግናለን</u></p>	<p>Masks are required here</p> <p>Please respect our rules</p> <p>Washington State allows private businesses and other organizations to require masks if they choose.</p> <p><u>Thank you!</u> </p>
---	---	---

Larawan 3: Mga halimbawa ng gabay sa pampublikong kalusugan

MGA MAHALAGANG BAHAGI PARA SA PAGPAPABUTI

- Nanatiling marami ang naging balakid sa pagkamit ng pagkapantay-pantay sa tugon ng PHSKC. May mga pagkakaantala sa mga desisyon ng pamumuno na nagresulta sa pagkakompromiso ng trabaho, kabilang ang pagbibigay ng diin sa pangangailangan sa pagkapantay-pantay, mga desisyong ginawa nang walang mungkahi ng komunidad, paminsan-minsang problema sa pagtukoy kung paano maimpluwensiyahan ang trabaho sa naitatag na istruktura ng koordinasyon, at ang kakulangan ng pagkapantay-pantay na pagsasanay sa mga aktibong kawani. Bagama't ipinagmamalaki nila ang mga organisasyon at komunidad na kanilang naabot, ang mga grupo ay nakatuon sa pagtitiyak ng pagkapantay-pantay na may pakikipag-ugnayan sa mga miyembro ng komunidad na hindi pa naabot at ang mga grupong hindi kabilang sa mga pagtitipon. May kapansin-pansing kakulangan ng mga tagapagbigay ng BIPOC sa Reserve Corps ng Pampublikong Kalusugan at ito ay naging alalahanin tungkol sa kakayanan ng mga sistemang iyon na magbigay ng serbisyo sa mga komunidad na hindi malubhang naapektuhan ng pandemya.
- Ang pagpapalano ng Akses at Pangangailangan sa Paggawa (AFN) ay nabanggit na isang mahalagang bahagi para sa pagpapabuti sa buong pagtugon. Marami sa mga taong may mataas na panganib ng impeksyon at pagkamatay mula sa COVID-19 ay hindi nagkaroon ng maagang interbensyon tulad ng pagsusuri at pagkatapos ay ang mga bakuna hanggang sa maibigay ang malaking komunikasyon at tulong ng mga Organisasyong Batay sa Komunidad (CBOs) at mga grupo ng adbokasiya. Ang PHSKC ay nagkaroon ng Annex sa Pantay-pantay na Pagtugon ngunit walang plano sa Akses at Pangangailangan sa Paggawa o isang koordinator ng Mga Amerikanong may Batas sa Kapansanan (ADA). Binigyang-diin nito ang mga puwang sa mga serbisyo ng pagsasalin at interpretasyon sa mga residenteng may

kapansanan, akses sa lugar ng pagsusuri at pagpapabakuna, representasyon sa mga dashboard ng pampublikong pangkalusugan, at transportasyon upang magamit ang mga pangangailangan at suporta para sa COVID-19.

- Sumang-ayon ang karamihan sa grupo ng PHSKC na sila ay nagulat sa dami ng trabaho, at ang pangangailangan ay higit na mas mataas sa kanilang pinagkukunan. Maraming empleyado, partikular sa maagang bahagi ng pagtugon, ay nagtrabaho ng 80–100-oras sa isang linggo, at madalas tumatagal ng ilang buwan na walang pahinga. Bukod sa pagpapahinga, marami ang nakaramdam na hindi nila maaaring bawasan ang bigat ng kanilang trabaho, makapagpahinga, o matugunan ang kanilang pisikal, emosyonal, o mental na kalusugan. Nabanggit ng mga empleyado ng PHSKC na pakiramdam nila ay hindi sila nababayaran nang sapat para sa malaking responsibilidad na ibinigay sa kanila. Ito ay pinalaki pa para sa ilang mga kawani sapagkat ang ilan sa kanila ay hindi kwalipikado sa kabayaran para sa overtime at hindi magagamit ang karagdagang kabayaran sa anyo ng bayad na bakasyon dahil sa pangangailangan ng pagtugon. Kinikilala at ipinagpapasalamat ng mga kawani na hinihikayat ng mga pinuno ang mga grupo na magtrabaho nang mas kaunti at magsanay sa pangangalaga sa sarili, ngunit marami ang nakaramdam na ito ay hindi magagawa dahil ang paghihikayat ay hindi makikita sa pagbabawas ng bigat ng trabaho o sapat na bilang ng kawani upang matugunan ang pangangailangan.

Ang Onboarding ay isang mahalagang bahagi ng pagpapadala ng mga bagong kawani sa Pampublikong Kalusugan. Ang mga bagay tulad ng pagkakaroon ng ID badge, pagkakaroon ng akses sa computer, at pag-aaral tungkol sa karaniwang mga benepisyo at proseso ng Pampublikong Kalusugan ay kinakailangang patuloy na ayusin at dapat magkaroon ng madaling akses (para sa mga superbisor at bagong miyembro ng grupo). Kapag kulang ang kawani, ang pagsasanay at onboarding ng mga bagong kawani ay nagpapabigat din sa mga kawaning superbisor, na nagtatrabaho nang buong kabayanihan upang matiyak na ang kanilang grupo ay mahusay na sinanay.

- Respondente ng Survey

- Ang pagtanggap ng bagong kawani at ang onboarding upang palakihin ang bilang ng empleyado para matugunan ang mga pagtugon sa pampublikong kalusugan. Habang kinikilala ang hindi inaasahang kalikasan ng pandemya, mayroong mga kapansin-pansing pasanin sa pangangasiwa at mahabang oras ang kinakailangan upang mapunan ang mga posisyon. Ang limitasyon na ito ay nagdulot ng pagkapagod sa mga kawani. Tinukoy ng maraming kawani na nawala ang ilang potensyal na kawani bilang resulta, at napilitan sila gumamit ng mga ahensya ng kawani para punan ang kakulangan. Ang mga ahensya ng kawani ang nagpalubha ng hindi pagkapantay-pantay sa PHSKC sapagkat ang mga indibidwal na iyon ay binayaran nang mas mababa at walang benepisyo tulad ng ibinibigay sa mga empleyado ng PHSKC. Marami sa mga bagong kawani ay nabigyan ng pansamantalang posisyon kaya naman ang seguridad sa trabaho ay naging alalahanin. Lumikha ito ng kawalan ng katiyakan sa mga bagong empleyado at

mga grupo ng PHSKC kung saan sila itinalaga. Bukod pa rito, nagpahayag ng kanilang pag-aalala ang ilang kawani dahil ang mga bagong kawani ay nasa pansamantalang posisyon lamang, ang kanilang hatid na pagkakaiba-iba ay mawawala sa pagtatapos ng kanilang trabaho sa bayan.

MGA REKOMENDASYON

Ang sintesis at pagsusuri sa mga datos na nakolekta sa pamamagitan ng pagkatapos na aksyon na proseso ay nagresulta sa 43 na mataas na antas ng rekomendasyon na nakapangkat sa pitong cross-cutting na tema. Tinukoy ang mga ito upang makatulong sa paghahanda ng PHSKC sa mga emerhensiya sa hinaharap sa pamamagitan ng pagbuo ng mga natutunan sa tagumpay at mga pagsubok na naranasan sa pamamagitan ng pagtugon sa pandemya ng COVID-19. Ang mga pagsisikap na tugunan ang mga bagay na ito ay lubos na hinihikayat at ito ay naaayon sa kultura ng kalidad sa pagpapabuti subalit ito ay nangangailangan ng mahabang oras at suplay upang ganap na magawa. Ang mga nakikipagkumpitensyang prayoridad, kabilang ang mga bagong insidente, at limitadong kawani at suplay ay maaaring mangailangan ng prayoridad at pagtakda sa mga rekomendasyong ito.

PAGBUBUO NG RELASYON

Larawan 4: Mga Katuwang na sumusuporta sa mga pagsisikap sa pagbabakuna ng PHSKC

- Gamitin ang pakikipagtulungan at mga relasyong nabuo sa mga kawani ng komunidad sa panahon ng pagtugon sa COVID-19 at patuloy na makipagpulong sa mga organisasyong ito upang magkaroon ng mas malalim na pakikipagtulungan sa PHSKC at mapanatili ang nabuong relasyon.
- Bumuo ng proseso upang maiugnay ang mga organisasyon at mga negosyo ng pilantropiko sa mga CBO, FBO, pangangalaga sa kalusugan, at iba pang katuwang. Kung ang pagpopondo ay magagamit ng mga katuwang sa komunidad para sa mga gawain sa pagtugon sa mga kalamidad, gumawa ng mga hakbang upang ibahagi ang mga impormasyon at i-ugnay ang mga katuwang sa pagkakataon ng pagpopondo.
- Gawing pormal ang mga relasyong nabuo sa panahon ng COVID-19. Tanggapin ang mga ugnayang ito at bumuo ng isang programa upang matiyak na ang mga pinahahalagahan na pakikipagtulungan ay napapanatili at pinalalakas. Isaalang-alang:
  - Pagtatatag ng isang pormal na proseso kung saan ang mga stakeholder at mga katuwang ay opisyal na tutukuyin.
  - Pag-imbita sa mga stakeholder at mga katuwang upang makibahagi sa mga pulong sa pagplano ng emerhensiya.
  - Paghihikayat sa partisipasyon ng mga grupong ito sa pagsasanay at pagpapalakas.
  - Hingin ang kanilang payo sa mga bahagi kung saan sila ay may taglay na pambihirang kaalaman sa isyu, problema, o katanungan.
  - Patuloy na pagbabayad sa mga miyembro ng komunidad, mga stakeholder, at mga katuwang para sa kanilang trabaho sa PHSKC.
  - Kung naaangkop, gawing pormal ang mga relasyon sa pamamagitan ng mga kasunduan, mga tsarter o memo ng pagkakaunawaan (MOUs).

ISTANDARDISASYON NG MGA PROSESO

- Suriin ang mga pagbabago na nakatulong sa panahon ng COVID-19 upang matukoy kung paano ang mga ito ay maidokumento para magamit sa hinaharap, kabilang ang panahon ng pagtugon sa nakakahawang sakit. Isama ang mga binagong pamantayan ng pamamaraan sa mga nauugnay na plano na pagtugon para sa mga lugar na programmatic (hal., pagbabakuna, pagsusuri, pagsubaybay sa contact, pampublikong impormasyon), pati na rin ang koordinasyon ng kagawaran ng mga gawain sa pamamahala ng insidente (hal., sentralisadong sistemang pinansyal).
- Magtatag ng nakalaang Yunit ng Logistics upang matiyak ang pagsubaybay sa imbentaryo, pagpapadala, at pamamahala ng mga pangangailangan, at magtatag ng malinaw na proseso bago simulan ang pamamahagi.

- Tukuyin nang malinaw ang kapasidad sa paggawa ng desisyon sa bawat tungkulin at kung sino ang kailangang pumirma sa iba't-ibang uri ng mga desisyon at dokumento na may kaugnayan sa Yunit ng Logistics (SOPs), paglalarawan ng trabaho, at pagpapalano ng kawani.
- Gumawa at idokumento ang patakaran na nagbabalangkas ng malinaw na tungkulin sa mga kasalukuyang kawani ng PHSKC na nakikilahok sa mga pagtugon sa emerhensiya sa pamunuan ng Dibisyon.
- Gawing pormal ang pagsasanay sa ICS at napapanahong pagsasanay para sa lahat ng kawaning nakikilahok sa mga operasyon sa pagtugon o sa mga taong maaaring tawagan upang makibahagi.
- Magsiyasat gamit ang mga sistema maliban sa WebEOC upang makatanggap ng mga hiling na suplay mula sa mga hindi tradisyunal na katuwang sa pamamahala ng emerhensiya.

ANG HIRING AT ONBOARDING

- Bumuo at idokumento nang maaga ang mga pamantayang klasipikasyon sa pamamagitan ng pagpili ng pangunahing kinatawan sa gawaing pagtugon at ang pagdodokumento ng potensyal na klasipikasyon na naaangkop.
- Bumuo ng mga responsibilidad at tungkulin sa trabaho na kinakailangan para sa human resources (HR) bilang bahagi ng grupo ng pagpapakilos ng mga manggagawa. Maaaring kabilang dito ang pagtukoy ng trigger sa pagtatalaga ng kawani ng HR o pagbabalangkas ng kinakailangang kadalubhasaan sa paksa na kailangan sa mga uri ng trabaho.
- Sa panahon ng pagtugon, patuloy na bigyan ang HR ng platform upang palakasin ang inaasahan na kung saan ang mga grupo sa pagtugon at ang HR ay nararapat na isama sa mga pag-uusap ng kawani nang maaga at madalas. Tiyaking kasama ang HR sa agenda at karaniwang dadalo sa mga pagpupulong na may kaugnayan dito.
- Idokumento ang protokol at mga aral na natutunan mula sa pagtatrabaho sa ahensiya ng mga kawani sa panahon ng pagtugon.
- Unahin ang mga gawain na nakatuon sa pagpapabuti ng kakayahan ng Reserve Corps ng Pamublikong Kalusugan (PHRC) upang makahikayat at mapanatili ang malaking bilang ng boluntaryo. Dapat magsikap na mapabuti ang dami ng bagong miyembro ng PHRC at aktibong partisipasyon ng mga boluntaryo ng BIPOC.
- Baguhin o gumawa ng mga patakaran na tutugon sa pagpapanatili o pagtaas ng bilang ng kawani ng PHSKC. Bumuo ng kaukulang patakaran na may kaugnayan sa mga isyu ng dami at pagkapantay-pantay mula sa mga aral na natutunan sa pagtugon. Halimbawa, unahin ang mga gawain na nakatuon sa pagpapabuti ng kakayahan ng PHSKC na manghikayat at magpanatili ng mga aplikante at kawani.

KAPASIDAD NG GRUPO O NG KAWANI

- Bumuo at idokumento ang modelo ng kawani kabilang ang bilang ng kawani sa kasagsagan ng pandemya.
- Tumanggap at magsanay ng karagdagang kawani sa programa upang magamit ang bakasyon nang hindi natatakot na ang kanilang pagliban sa trabaho ay magbubunga ng mas maraming trabaho at problema para sa kanilang mga kasama sa grupo.
- Tukuyin ang maaasahang pagpopondo para sa pampublikong kalusugan upang epektibong makatugon sa mga emerhensiya sa pampublikong kalusugan.
- Tukuyin ang tulay sa pagpopondo sa pagitan ng pagsasama ng salapi sa pagtugon ng pederal at estado upang maiwasan ang pagkaantala ng mga gawain sa pagtugon at maiwasan ang tanggalan at muling pagtanggap ng mga kawani.
- Sa panahon ng matatag na estado, panatilihin bukas at tuloy-tuloy ang pagtanggap para sa listahan ng kawani na naghahintay hanggang sa pagtakda sa panahon ng emerhensiya.

KALIGTASAN O MGA ALALAHANIN SA KAPAKANAN

- Kumonsulta sa Programa ng Tulong Sa Empleyado (EAP), Balanseng Ikaw, Opisyal ng Kaligtasan, at iba pang kaugnay na grupo upang makabuo at maidokumento ang mga plano para matiyak na ang nilalayong akses sa mental/pangkalusugang kapakanan ng mga tagatugon.
- Bumuo at idokumento ang mga plano upang maglaan ng oras at espasyo para sa pagsasanay at propesyonal na pagpapabuti upang madama ng mga kawani na sila ay sinusupportahan sa kanilang mga tungkulin at patuloy na mapanatili ang balanseng trabaho at mga tungkulin sa pagtugon sa mas mahabang pagresponde.
- Gumawa ng mga plano na nakatuon sa paggawa ng mga pagbabago sa istruktura, tulad ng pagtatag ng mga prayoridad sa pagtugon, pagsasanay sa mga miyembro ng kawani upang ang ibang tao ay mapalitan habang ang iba ay nagpapahinga, pagtanggap ng mga kawani nang mas mabilis, at pagpapahintulot sa mga tagatugon na magpalitan nang mas madalas ang mga ito, upang mabigyan ng prayoridad ang pangangalaga sa sarili ng mga kawani.
- Tiyaking magagamit ang mga suplay ng kaligtasan at kapakanan ng lahat ng mga tagatugon, hindi lamang ang mga empleyado ng bayan ng King.

PAGKAPANTAY-PANTAY

- Makipagtulungan sa pamunuan ng pagtugon sa emerhensiya upang magsagawa ng higit pang mga pag-uusap tungkol sa pangigingabaw ng puti at pamamayagpag ng puti sa lugar ng trabaho.

- Ipagpatuloy ang pagtutulungang gawain sa pagkapantay-pantay ng mga may kapansanan/pagkakaroon ng akses. Pagsamahin at pagtibayin ang mga matatagumpay na kinagawian mula sa pagtugon sa COVID-19 sa mga serbisyo ng pampublikong kalusugan at pagtugon sa emerhensiya sa hinaharap.
- Kumonsulta sa pamunuan ng Grupo ng Pagkapantay-pantay at Katuwang sa Komunidad upang magtalaga ng isang grupo (e.g., Grupo ng Pagkapantay-pantay sa Pagtugon) ng mga internal na kawani bilang opisyal na kinatawan sa pagsasagawa ng mga unang pagsusuri sa pagkapantay-pantay ng mga iminungkahing patakaran at programa.
- Bumuo at idokumento ang isang malinaw, pare-parehong proseso sa pagsasagawa ng unang pagsusuri sa pagkapantay-pantay ng mga iminungkahing patakaran at programa. Ilarawan ang mga pamamaraan sa pagsasagawa ng una, internal lamang na pagsusuri ng pagkapantay-pantay kumpara sa ikalawang pagsusuri na kabilang ang mga komento na mula sa mga external na stakeholder.
- Tumanggap ng higit pang posisyon na pantay-pantay para sa serbisyo sa karera at bumuo ng pantay-pantay na trabaho sa pamamagitan ng paglalarawan ng trabaho. Magdagdag ng pananagutan para sa katarungang panlahi at mga pagsusuri ng pagtatrabaho.
- Pagsusulong sa pagpapatibay ng karaniwang pagbibigay ng serbisyo at pagkakaroon ng mga pamantayan sa pag-akses sa mga programa ng PHSKC upang mabigyan ng serbisyo ang magkakaibang komunidad. Nararapat na matugunan ang mga pamantayan araw-araw at gayundin sa panahon ng mga sakuna. Maaaring kabilang dito ang pagsasanay para sa mga kawani na suriin ang mga pamantayan sa pagkakaroon ng akses at kaalaman sa kalusugan na nakasulat (payak na wika, mga pagsasaalang-alang ng mga larawan, atbp.), pagpapatibay sa pagkakaroon ng akses sa dokumentadong mga Amerikanong may Batas sa Kapansanan (ADA) na may pinakamahusay na kinagawian para sa mga programa/serbisyo, o pagbuo ng mga protokol at pagsasanay para sa pagsasama ng mga pamantayan ng ADA sa operasyon.
- Tiyakin na ang lahat ng mga plano para sa patuloy na trabaho sa mga CBO, mga navigator ng komunidad, at iba pang pinuno ng komunidad ay may kasamang kabayaran.
- Maglaan ng oras sa bawat programa sa pampublikong kalusugan upang mas maiayon sa mga katangiang itinatag ng deklarasyon ng Rasismo bilang isang Krisis sa Pampublikong Kalusugan. Tinutukoy ng deklarasyon ang isang ibinahaging pananaw para sa pagkapantay-pantay upang palakasin ang pakikipag-ugnayan ng lahat ng kawani sa kagawaran at sa mga agenda laban sa rasismo, pag-isahin ang mga pagsisikap, at mas mahusay na sentro ng mga pangangailangan ng komunidad.
- Tugunan ang mga pagkakaiba sa suweldo ng Mga Pagtatalaga sa Espesyal ng Tungkulin at mga papasok na may mas mataas na halaga para sa Pansamantalang Limitadong Termino na nagbunga ng hindi pagkapantay-pantay sa istruktura sa mga bagong empleyado.

KOORDINASYON/PAGTUTULUNGAN

- Suriin ang mga istruktura upang itaguyod ang mas mabuting internal, cross-team na koordination upang matulungan ang iba't-ibang grupo ng tagatugon na manatiling nakaayon sa pagbabago ng patnubay at kamalayan sa mga gawain na pinamumunuan ng ibang grupo. Tukuyin ang mga paraan upang suportahan ang karaniwang larawan ng pagpapatakbo upang mapataas ang pagtutulungan sa pagsisikap. Ipagpatuloy ang malawakang pagbabahagi ng impormasyon sa pagitan ng mga internal na grupo sa pamamagitan ng pagbabahagi ng mga nauugnay na materyales at pagbuo ng mga plano sa isang nakabahaging portal na naghihikayat ng pamamahala ng kaalaman.
- Magsagawa ng malalim na pagsusuri sa pagkapantay-pantay ng pasanin at mga balakid na administratibo sa mga proseso ng negosyo sa bayan na maaaring kritikal sa (maliit) na katuwang tulad ng mga navigator, mga tagasalin, at mga nagtatanghal. Makipagtulungan sa Grupo para sa pantay-pantay na pagtugon upang suriin ang analisis at bigyan ng prayoridad ang mga balakid sa pag-aalis.
- Magtatag ng isang quarterly o taunang pagtitipon upang pagsama-samahin ang grupo ng pagkapantay-pantay mula sa pangunahing katuwang na organisasyon upang makipag-ugnayan at magbahagi ng pinakamahasag na kinagawian.
- Magtatag at panatilihin ang regular na sistema upang ipagpatuloy ang mga pakikipag-ugnayan at pagpapalano nang maaga para sa emerhensiya kabilang ang mga katuwang (hal., mga munisipalidad at ahensiya ng estado, mga negosyo, mga sistema ng pangangalagang pangkalusugan at mga laboratoryo) na sumuporta at/o may mahalagang papel sa pakikipagtulungan sa panahon ng mga operasyon sa pagtugon sa hinaharap, tulad ng pagsusuri, pagbabakuna, o mga serbisyong medikal na pang-emerhensiya. Maaaring kabilang dito ang mga regular na komunikasyon, mga pagtitipon, mga kontribusyon sa pagpaplanong emerhensiya, at mga oportunidad sa pagsasanay o pagpapalakas ng mga plano sa pagtugon nang magkasama.
- Ang mga nirekomendang grupo tulad ng pwersa ng gawain ng CBO, pwersa ng gawain ng FBO ay dapat magkaroon ng puwang nang maaga sa pagpapalano sa pagtugon. Tiyakin na ang mga paraan ng pakikilahok para sa mga katuwang sa komunidad na maaaring walang kakayahang makipag-ugnayan sa pamamagitan ng mga panahon ng komento, pagbabahagi ng nilalaman ng mga pagtitipon, at pagkakaroon ng mga akses sa pagpupulong sa pamamagitan ng mga ibang paraan maliban sa personal.
- Humanap ng paraan upang maisama ang direktang partisipasyon ng komunidad sa mga istruktura ng ICS para sa mas maliit, hindi gaanong kumplikado, o mas maikling tagal ng mga kaganapan, upang maisentro ang boses ng komunidad at bigyan ng kapangyarihan ang komunidad na maglaan ng mga pagkukunan sa pagtugon. Idokumento ang mga pagbabagong ito sa #8 na plano.
- Isaalang-alang ang pagpapatibay ng isang pormal na proseso ng shadowing/mentoring para sa mga kagawarang naglalayong maglungsad ng mga proyektong pinamumunuan ng komunidad sa hinaharap upang matuto mula sa mga dibisyon ng PHSKC na matagumpay na nakipag-ugnayan sa komunidad sa

panahon ng COVID-19. Halimbawa, ang mga modelong hinikayat ng komunidad para sa paggawa ng desisyon at mga paraan upang maisama ang komunidad sa disenyo at pagpapatupad ng programmatic.

- Ipakita sa mga miyembro ng komunidad ang ating pagnanais na makipag-ugnayan sa mga hindi kumportableng pag-uusap. Habang nalalaman natin ang “sumbrero ng bayan” at ang ating ibinahaging sangkatauhan, mahalaga ang pagbibigay ng lugar upang mapag-usapan ang mga balakid na nakakaapekto sa ating komunidad. Maaaring kabilang dito ang pagsasanay o patnubay sa mga kawani para sa aktibong pakikinig, pamamagitan sa mga pagtatalo, o pagtanggap ng kritikal na komento sa panahon ng mga pagtitipon ng komunidad.
- Patuloy na suportahan at higit pang isama ang mga kakayahan sa pag-akses ng wika na nagpapadali sa mas malawak na koordinasyon at pakikipagtulungan.
- Suportahan ang pagbili at paggamit ng mga auxiliary device na makakatulong sa tao na magkaroon ng akses sa mga serbisyo ng bayan. Ang mga auxiliary device ay kadalasang tinatawag na suporta para sa tao na may kapansanan tulad ng mga taong hindi makarinig o nahihirapang makarinig subalit kapaki-pakinabang sa maraming miyembro ng komunidad.

KONKLUSYON

Larawan 5: Mga site ng pagbabakuna laban sa COVID-19

Ang pandemya ng COVID-19 ay hindi inaasahang emerhensiya sa pampublikong pangkalusugan, na sumubok sa sistemang pangkalusugan ng lahat ng antas ng gobyerno. Idagdag pa ang kumplikadong pagtugon sa COVID-19, ang mga lokal na pamahalaan sa buong bansa ay sabay-sabay na tumugon sa kaguluhang sibil, matinding lagay ng panahon, at mga sakuna ng sunog sa buong 2020, na lalong nagpahirap sa napakaraming imprastraktura at nagpapakumplikado sa pagtugon sa COVID-19. Dahil sa kumplikadong anyo ng sakuna, kinilala ng PHSKC ang kahalagahan ng kritikal na pagsusuri sa kanilang pagtugon sa sakuna sa kasalukuyan at natukoy nito ang kahalagahan ng pagwawasto ng aksyon upang mapabuti ang mga pagsisikap sa pagtugon sa hinaharap, at ipagpapatuloy ang prosesong ito habang tumatagal ang pagtugon sa COVID-19.

Idinetalye ng AAR na ito ang mga lakas at bahagi para sa pagpapabuti na ipinakita sa pagtugon ng PHSKC sa COVID-19 sa panahon ng pagpapatakbo ng pagsusuri mula Enero 2020 – Enero 2022. Ang lahat ng rekomendasyon na natukoy sa paggawa ng ulat na ito ay pinagsama-sama para sa isang Plano sa Pagpapabuti laban sa COVID-19, na nagbibigay ng daan sa PHSKC upang gabayan ang mga pagsisikap na mapabuti ang pagtugon sa hinaharap na mga paglaganap ng nakakahawang sakit at iba pang emerhensiya sa pampublikong kalusugan.

PAGKILALA

Nagpapasalamat kami sa maraming indibidwal, organisasyon at aming komunidad na tumugon sa pandemya ng COVID-19 – ang kanilang oras, kadalubhasaan, at walang sawang pagsisikap na naging instrumento sa buong pagtugon sa emerhensiyang komunidad ng PHSKC.

Ang listahan sa ibaba ay sumasalamin sa mga ahensyang lumahok sa isang panayam sa pagsusuri pagkatapos ng aksyon, pinadali na talakayan/hotwash, o isang kaganapan sa town hall. Maraming salamat sa kahanga-hangang kawani ng PHSKC, mga kagawaran ng King County, mga boluntaryo, mga organisasyon ng komunidad, mga pinagkakatiwalaang pinuno, mga organisasyon ng pangangalagang pangkalusugan, at mga katuwang sa pagtugon sa publiko at pribadong sektor na nagbigay ng mga rekomendasyon at katugunan sa proseso ng pagsusuri pagkatapos ng aksyon. Kami ay nagpapasalamat sa lahat ng inyong ginawa upang suportahan ang pagtugon sa COVID-19 ng PHSKC at sa pagbabahagi ng inyong mga paglalarawan at kadalubhasaan.

MGA KALAHOK SA PHSKC COVID-19 AAR

MGA MIYEMBRO NG PHSKC PLANNING TEAM

Resham Patel (Tagapamahala ng Proyekto)

Alison Levy

Carina Elsenboss

Mariel Torres Mehdipour

Nick Solari

Rosheen Birdie

MGA KATUWANG NA PAMAHALAAN

Mga Kagawaran ng Bayan ng King

Mga Lokal na Ahensya sa Pamamahala ng Emerhensiya sa buong bayan ng King

Kagawaran ng Kalusugan ng Estado ng Washington

MGA KATUWANG NA AHENSIYA NA HINDI BAHAGI NG GOBYERNO

Konseho sa Tahanan ng Pamilya Ng May Sapat Na Gulang

Alegro

Altiyus

Komisyon sa Kalusugan ng Amerikanong Indiyano

Amigos de Seattle

Atlas Genomika

Sentro para sa Multikural na Kalusugan

Sentrong Sentral ng Gitnang Lugar

Simbahan ni Maria Magdalena sa Lugar ni Maria

Ebandyelikong Simbahan ng Lutheran sa Amerika

Ang EvergreenHealth

Ang Sentro Ng Pagsasaliksik Sa Kanser ni Fred Hutchinson

Ang HealthierHere

Ang HealthPoint

Ang Hopelink

Asosasyon ng India sa Kanlurang Washington

Mga Serbisyong Pangkalusugan ng Internasyonal na Komunidad

Ang Kaiser Permanente

Network ng mga Promotor sa Bayan ng King

Grupo ng Tagapagtaguyod sa Kalusugan ng Komunidad ng Latino

Ang Neighborcare Health

Ang Northwest Healthcare Response Network

Reserve Corps ng Pamublikong Kalusugan

Ang Puget Sound Regional Fire Authority

Koalisyon ng Kawalan Ng Tirahan Sa Seattle/Bayan Ng King

Ang Shoreline Fire

Sound Generations - Mga Lokasyon sa Ballard, Shoreline, at Lake City/Northgate

Ang Alyansa ng mga Taong may Kapansanan

Unibersidad ng Washington

ANG MGA KASASAMA SA GRUPO PALAGI

Susie Schmitz, Tagapamahala ng Proyekto

Casey Moes, Kinatawan ng Tagapamahala ng Proyekto

Kristen Baird, Isponsor ng Proyekto

Trevor Covington, Tagatulong sa Pagtitipon, AAR Ng Manunulat

Bill Pepler, Tagatulong sa Pagtitipon at AAM

Amanda Ozaki-Laughon, Suporta sa Proyekto

Derek Morrison, Suporta sa Proyekto

Dylan Yates, Suporta sa Proyekto

Hieu Vo, Suporta sa Proyekto

Nicole Christensen, Suporta sa Proyekto

MGA AKRONIM

A&I	Analytics at Informatics
AAR	Ulat ng Pagkatapos na Aksyon
ADA	Mga Amerikanong may Batas sa Kapansanan
BIPOC	Mga Black, Katutubo, Mga Taong May Kulay
CBO	Organisasyong Batay sa Komunidad
CDC	Mga Sentro para sa Pagkontrol at Pag-iwas sa Sakit
COVID-19	Sakit ng Coronavirus – 2019
DOH	Kagawaran ng Kalusugan ng Estado ng Washington
EAP	Programa ng Tulong Sa Empleyado
EOC	Sentro Ng Operasyon ng Emerhensiya
ESF	Tungkulin ng mga Serbisyong Pang-emerhensiya
FBO	Organisasyong Nakabatay sa Pananampalataya
HMAC	Ang Area Command ng Kalusugan at Medikal
HR	Ang Human Resources
IAP	Mga Plano Sa Aksyon Ng Insidente
ICS	Sistema ng Utos ng Insidente
LTCF	Pasilidad ng Pangmatagalang Pangangalaga
MOU/MOA	Memorandum ng Pagkakaunawaan/Kasunduan
PCAG	Grupo sa Pagpapayo ng Komunidad tungkol sa Pandemya
PARCAG	Grupo sa Pagpapayo ng Komunidad tungkol sa Pandemya at Rasismo
PHSKC	Pamublikong Kalusugan - Seattle at Bayan ng King
PHRC	Reserve Corps ng Pamublikong Kalusugan
PPE	Ang Personal Protective Equipment
SEOC	Sentro ng Operasyon ng Emerhensiya ng Estado
SOP	Pamantayan ng Pamamaraan sa Pagpapatakbo
WASCLA	Akses sa Wika ng Koalisyon ng Estado ng Washington